

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Бюджет за 2007 г.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Бюджет за 2007 г.

София, декември 2006 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,

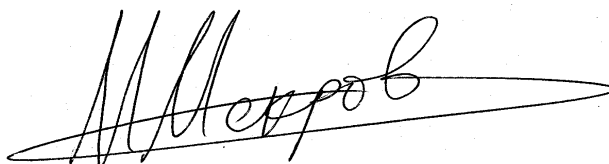
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

За мен е чест в изпълнение на решението на Управителния съвет на Българската народна банка и на основание чл. 50 от Закона за БНБ да представя на Народното събрание на Република България Бюджета на БНБ за 2007 г. Той е приет от УС на БНБ на 30 ноември 2006 г. и обнародван в „Държавен вестник“.

Очакваните приходи и разходи, необходими за изпълнението на основните функции на банката, са планирани въз основа на редица допускания за развитието на основните макроикономически показатели в страната и в света. Вътрешната икономическа среда се очаква да бъде благоприятна и през 2007 г., когато Република България става пълноправен член на ЕС. Очакваме стабилна макроикономическа политика и външен инвеститорски интерес.

В настоящия материал са включени бюджетът на БНБ във вида, в който е приет от УС на БНБ и публикуван в „Държавен вестник“, и познатите от предходни години оповестявания на целите и задачите на банката за следващата година, очакваното изпълнение на бюджета за 2006 г., макроикономическата прогноза за 2007 г. и приходите и разходите на БНБ за следващата година.

С УВАЖЕНИЕ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Иван Искров', written over a horizontal line.

ИВАН ИСКРОВ

УПРАВИТЕЛ НА БНБ

Решение № 153**от 30 ноември 2006 г.**

(Обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 101 от 15 декември 2006 г.)

Управителният съвет на Българската народна банка на основание чл. 16, т. 13 и чл. 48, ал. 1 от Закона за БНБ приема бюджета на Българската народна банка за 2007 г., както следва:

(хил. лв.)

Раздел I. Разходи за издръжка на БНБ	72 865
1. Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение	22 984
2. Разходи за материали, услуги и амортизация	26 115
3. Разходи за персонал и социално осигуряване	18 008
4. Разходи за социални дейности	1 852
5. Други административни разходи	2 323
6. Разходи, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	1 583
Раздел II. Инвестиционна програма	26 479
1. Финансиране на ново строителство, реконструкция и модернизация	4 663
2. Придобиване на машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване	2 616
3. Електронизация на БНБ	10 360
4. Инвестиции, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	7 340
5. Други инвестиции	1 500

На основание чл. 50 от Закона за БНБ в тридесетдневен срок управителят на БНБ да представи на Народното събрание приетия от УС на БНБ бюджет за 2007 г.

Цели и задачи на БНБ през 2007 г.

Основната цел на Българската народна банка е да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване стабилността на националната парична единица и да провежда парична политика в съответствие с изискванията на Закона за БНБ. Функциите на банката обхващат: управлението на международните валутни резерви, организацията и надзора върху платежните системи, управлението на наличнопаричното обращение и емисионната дейност, регулирането и надзора върху банките в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита интересите на вложителите. Приетата през 2004 г. от Управителния съвет на БНБ „Стратегия за развитие на Българската народна банка, 2004–2009 г.“ определи средносрочните задачи, които стоят пред централната банка, както и необходимите действия за тяхното успешно изпълнение. С членството на България в Европейския съюз (ЕС) от 1 януари 2007 г. БНБ променя статута си по отношение на Европейската централна банка (ЕЦБ) и на централните банки на останалите страни членки. БНБ става съставна част от Европейската система на централните банки (ЕСЦБ). Членството в ЕС дава на управителя на БНБ статут на пълноправен член на Генералния съвет на ЕЦБ, както и пълноправен статут на представителите на БНБ в комитетите и работните групи на ЕСЦБ, което поставя нови отговорности и предизвикателства пред ръководството и служителите на банката. С членството в ЕС Българската народна банка става акционер в ЕЦБ с дял 50.9 млн. евро от нейния капитал. Според действащите правила от 1 януари 2007 г. БНБ трябва да внесе ефективно 7% от своя дял в капитала, т.е. 3.6 млн. евро.

Съществуващата финансова независимост на БНБ гарантира, че централната банка може финансово да обезпечи изпълнението на своите функции и отговорности, възложени ѝ със Закона за БНБ, както и ефективното участие в ЕСЦБ. Политиката на БНБ е насочена към оптимално разходване на средствата чрез подобряване на вътрешната организация на цялостната дейност и повишаване на ефективността при изпълнение на задълженията. Следваната политика на управление на човешките ресурси и програмата за тяхното обучение целят поддържането и развитието на квалификацията на персонала, така че да се постигне гъвкавост при използването на човешкия потенциал на институцията. Тази политика дава възможност със същата численост на персонала и по-висока производителност да се изпълнява нарастващият обем отговорности.

Информационната инфраструктура е в процес на обновяване, като изпълнението на планираните проекти ще подобри технологичната и програмната обезпеченост на процесите в банката и ще позволи информационната инфраструктура постепенно да се интегрира към тази на ЕСЦБ. Реализацията на тези проекти ще ангажира малко над половината от планираните за 2007 г. инвестиции на БНБ без вноската в капитала на ЕЦБ.

В областта на емисионно-касовата дейност в диалог с банковата общност Българската народна банка предприема необходимите стъпки за промени в схемата на организация на наличнопаричното обращение. Целта е да се постигне сигурна, гъвкава и ефективна система, която да гарантира по-голяма сигурност и качество на парите в обращение, а едновременно с това да създаде адекватна инфраструктура за бъдещото въвеждане на еврото. В рамките на приетата от Управителния съвет на БНБ „Стратегия на БНБ за наличнопаричното обращение за периода 2005–2009 г.“ се предвижда през 2007 г. да започне изграждането на касов център в София. Инвестициите в областта на емисионно-касовата дейност са насочени към подобряване на централната инфраструктура, а не към поддържане на мрежата от клонове на банката.

Макроикономическа прогноза за 2007 г.

При изготвянето на бюджета на БНБ са използвани оценки за динамиката на основните макроикономически показатели за 2007 г., които оказват пряко влияние върху приходите и разходите в бюджета на банката.

Очаква се икономическият растеж у нас да се ускори и през 2007 г. да надхвърли 6%, а прогнозната средногодишна инфлация да бъде 3.2%. В началото на 2007 г. ще бъдат повишени акцизите върху горивата и се планира въвеждане на акциз върху електроенергията и въглищата, като общият им принос за инфлацията вероятно няма да надхвърли 0.2 процентни пункта. Цените на енергийните суровини на вътрешния пазар ще останат стабилни (очаква се стабилизиране на международните цени на горивата), което премахва риска от вторични последици върху поскъпването на основни потребителски стоки. Валутният курс на щатския долар към еврото ще се колебае около 1.30 средногодишно (в левове съответно 1.50 за 1 щ.д.).

Износът на стоки през 2007 г. ще нараства с по-бързи темпове от вноса, но дефицитът по търговския баланс ще продължи да се увеличава в стойностно изражение. Съотношението *дефицит по текущата сметка/БВП* ще се свие до 12.6% за 2007 г., а финансирането му ще се извършва чрез приток на преки чуждестранни инвестиции. При тези благоприятни тенденции в платежния баланс се очаква увеличение на международните резерви на БНБ през 2007 г. с над 1 млрд. евро. Паричната маса ще продължи да нараства със сравнително висок темп от близо 20% в резултат от увеличение на международните валутни резерви и на паричния мултипликатор. При резервните пари темповете на растеж се очаква да спаднат от 21% през 2006 г. на 10% през 2007 г., като парите в обращение ще нарастват с темп от 14%, а депозитите на търговските банки в БНБ – съответно с около 2% след отпадането на административните мерки на банката за регулиране нарастването на кредитите.

Бюджет на Българската народна банка за 2007 г.

При изготвянето на бюджета за 2007 г. са взети предвид и очакваните резултати за предходната година. Изпълнението на бюджета за 2006 г. се очаква да бъде в размер на 61 537 хил. лева, или 90.4% от приетия бюджет.

За издръжка на паричното обращение през 2006 г. ще бъдат изразходвани 20 362 хил. лева. Основната част от тези разходи е за производство на нови банкноти и монети – 18 829 хил. лева. За производство на възпоменателни монети са изразходвани 448 хил. лева, или 2.2% от разходите за издръжка на паричното обращение. Производството на нови банкноти и монети се осъществява в рамките на планираните потребности за поддържане на чистотата и качеството на наличнопаричния оборот и динамиката му съответства на нуждите на икономическите агенти. Производството на възпоменателни монети също се извършва въз основа на предварителните програми за този вид емисии.

Разходите за персонала и социалните разходи ще бъдат в рамките на предвиденото в бюджета за 2006 г. Реализираните икономии ще се използват за допълнително материално стимулиране в съответствие с активността и приноса на конкретните служители за изпълнението на задачите, стоящи пред БНБ.

В разходите за външни услуги се очакват икономии от 17% спрямо предвиденото в бюджета. Тези икономии са резултат на по-малкия обем на ползваните консултантски услуги в сравнение с първоначалните предвиждания, както и на постигнатите по-малки разходи за охрана на труда и специализирано работно облекло.

Допълнителни икономии са реализирани и от разходите за участие на БНБ в работата на ЕСЦБ в резултат на прилагания консервативен подход при оперативното им управление.

При осъществяването на инвестиционната програма се очаква да бъдат усвоени 15 969 хил. лева, или 73% от приетия бюджет. Икономия е реализирана главно при изпълнение на проектите за реструктуриране на паричното обращение вследствие непредвидено удължените срокове за тяхното изготвяне и за консултиране с банковата общност, както и поради забавянето при изграждането на новия касов център.

Разходите за издръжка на Българската народна банка за 2007 г. са планирани в размер на 72 865 хил. лева, в т.ч. за амортизационни отчисления 11 062 хил. лева.

Нарастването на бюджета е със 7% спрямо 2006 г. и предполага запазване на относителната му тежест, измервана като дял от БВП.

За издръжка на паричното обращение са предвидени 22 984 хил. лева, или 31.5% от общия бюджет на банката. За производството на нови банкноти, разменни и възпоменателни монети са планирани 21 518 хил. лева. Основна част от тези средства в размер на 16 421 хил. лв. е за отпечатването на 145 млн. броя нови банкноти, като е предвидено и въвеждането на нов защитен елемент в купюрата от 20 лева. В рамките на програмата за емитиране на възпоменателни монети се планира да бъдат изразходвани 1193 хил. лева.

При изготвянето на разчетите са взети предвид новите обстоятелства, свързани с предложението на Министерството на финансите в § 82 от Преходните и заключителните разпоредби в проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2007 г. да бъде променен чл. 59 от Закона за БНБ. С тези промени отпада освобождаването от митнически сборове на доставките на банкнотна хартия, монетни заготовки, мастила и други спомагателни материали за производството на банкноти и монети. Въпреки относителното оскъпяване на паричното обращение по този начин се постига изравняване на данъчния режим за този специфичен внос с практиката на Европейския съюз.

При определянето на необходимото количество банкноти и монети за 2007 г. са взети предвид очакваното увеличаване на парите в обращение, подмяната на банкнотите, изхабени в процеса на обращението, и поддържането на запаси от банкноти и разменни монети. Другите разходи за паричното обращение в размер на 1466 хил. лева са предвидени за: финансиране на останалите дейности на БНБ по обслужването на наличнопаричния оборот, включително осигуряването на качествени опаковки и други консумативи; унищожаване на негодни банкноти; експертизи за качество; проектиране на нови емисии; текуща поддръжка на специализираните машини, както и за наем на необходимите помещения в „Печатница на БНБ“ АД и в „Монетен двор“ ЕООД.

В „Стратегия за развитие на БНБ, 2004–2009 г.“ се предвижда да се повишат ефективността и професионалната квалификация на служителите. Това може да бъде постигнато, като възнаграждението на служителите се обвърже с резултатите от работата и бъде осигурена адекватна квалификация на персонала и съответна мотивация за обучението и професионалното му развитие. През 2007 г. обучението на персонала ще бъде насочено към повишаване ефективността на работата и към подготовка за работа в условията на ЕСЦБ и за присъединяване към еврозоната. Разчетът на средствата за заплати, осигуровки и социални плащания за 2007 г. е изготвен на базата на наличния щатен персонал. Предвижда се увеличение на общите разходи за заплати с 5.9%. Същевременно при формирането на работните заплати БНБ ще продължи практиката на ограничено нарастване на основните работни заплати и поставяне на ударението върху системата от бонуси за постигане на по-голяма степен на обвързаност на общото възнаграждение с резултатите и приноса на отделния служител при постигането на общите цели и задачи.

Свързани с персонала са и разходите за социални дейности и разходите за текущо допълване на провизиите за бъдещи задължения на банката по МСС 19. Разходите за социални дейности се запазват на достигнатото през последните две години ниво, което е достатъчно за осъществяване на социалната програма на банката, в т.ч. разходите за трите почивни станции. Разходите по МСС 19 „Доходи на наети лица“ са определени въз основа на очакванията за размера на актюерските оценки на задълженията и на досегашния опит и възлизат на 650 хил. лева.

Значителни средства от бюджета на БНБ се ангажират за ползването на външни услуги. За 2007 г. за тази цел са предвидени 13 919 хил. лева, което представлява 19.1% от общите разходи. Разпределението на разходите за вън-

шни услуги е, както следва: 6703 хил. лева за услуги по поддръжката на използваните информационни и комуникационни технологии; 4767 хил. лева за стопанисване, поддръжка и охрана на материалните активи на банката; и 2449 хил. лева за други разходи.

За 2007 г. разходите за външни услуги, свързани с информационните и комуникационните технологии, включват главно абонаментните такси за достъп до необходимите комуникационни системи, като *Bloomberg*, *Reuters*, *SWIFT*, и за поддръжка на ползваните софтуерни продукти. Освен това за 2007 г. е предвиден и разход за допълнителни консултантски услуги в размер на 1176 хил. лева за успешното въвеждане в експлоатация на новите информационни системи, необходими за синхронизиране със стандартите на другите европейски централни банки. Този процес е обективно необходим, независимо от това дали паричната политика се основава на принципите на паричния съвет, или на прилагането на единната политика на ЕЦБ. Планирайки тези разходи в бюджета си, БНБ подчертава разбирането си за необходимостта и ползите от присъединяването към Евросистемата, осъществено на базата на съвременни информационни технологии.

Средствата за външни услуги, свързани с експлоатацията, поддръжката и охраната на материалната база, включват разходи за отопление, осветление, данъци и такси, текущ ремонт, поддръжка и охрана на материалната база. Разгърнатата застроена площ, стопанисвана от БНБ, е 61 952 кв. м, като голяма част от нея се използва за дейности по обслужването на наличнопаричния оборот на страната, специални обекти и др. Към това трябва да се добавят и експлоатираните машини и съоръжения с отчетна стойност 33.9 млн. лева. Нарастването на разходите за поддръжка и експлоатация на тези материални активи отразява предвиденото поскъпване на електроенергията. С бюджета за 2007 г. ще продължи оптимизирането на разходите за охрана, като частта, свързана с охраната на „Монетен двор“ ЕООД и „Печатница на БНБ“ АД, ще се заплаща, както и досега, от самите дружества.

Разходите за материали и другите административни разходи са заложили в бюджета за 2007 г. на равнище, осигуряващо нормалното функциониране на банката. Предвижда се разходите за командировки и специализации в чужбина да нараснат със 7% спрямо предходната година. Това увеличение ще позволи по-задълбочено изучаване опита на останалите европейски централни банки, което произтича от необходимостта от постепенно синхронизиране на прилаганите практики и процедури, както и на тяхното администриране и управление.

Поради важността на задачите, свързани с участието на БНБ в работата на ЕСЦБ, необходимите планирани средства са 1583 хил. лева и са свързани преди всичко с участието на представители на банката в комитети и работни групи към ЕЦБ. Ръководството на банката извършва контрол както върху изразходването на тези средства, така и върху постигането на поставените цели. За 2007 г. е предвиден разход в размер на 74 хил. лева за плащане на годишната вноска за членство в Комитета на европейските банкови надзорници (*CEBS*) към Европейската комисия.

Разходите за амортизация на дълготрайните материални и нематериални активи са 15.2% от общите разходи. Увеличението на амортизациите спрямо 2006 г. с 1290 хил. лева се дължи на разчетените амортизации на всички дълготрайни активи, които банката ще придобие през следващата година, а така също и на амортизациите за инвестиционната програма, съобразени по срокове за изпълнение, и средствата, необходими за изпълнението ѝ. Относителната им тежест се определя, от една страна, от все по-голямата роля на инвестициите в информационни и комуникационни технологии за осъществяване на функциите и целите на БНБ, и от друга страна, от обективната и нормативната необходимост тези инвестиции да се амортизират в относително кратки срокове.

Общите разходи за издръжка на банката за 2007 г. са 72 865 хил. лева, което представлява увеличение с 4773 хил. лева в сравнение с 2006 г.

При изготвянето на бюджета на БНБ важно значение има и фактът, че част от функциите на банката се осъществяват на принципа на възстановяване на разходите. Такива са дейностите по обслужването на Системата за брутен сетълмент в реално време (*RINGS*), на системите за сетълмент и търговия с ДЦК, фискалните услуги за Министерството на финансите, обслужването на Единната бюджетна сметка и Кредитния регистър. Приходите от такси за тези дейности възстановяват разходите и като цяло покриват около 9% от текущите разходи на БНБ. БНБ реализира допълнителни приходи и от продажбите на възпоменателни монети. Намеренията за комерсиализиране в по-голяма степен на обслужването на наличнопаричния оборот в частта му обслужване на едро ще подпомогнат по-нататъшното намаляване разходите на централната банка като дял от БВП.

Инвестиционната програма на БНБ е разчетена в съответствие със задачите, произтичащи от следните документи: „Стратегия за развитие на БНБ, 2004–2009 г.“; „Стратегия на БНБ за развитие на наличнопаричното обращение за периода 2004–2009 г.“ и „Стратегия за развитие на информационните и комуникационните технологии на БНБ през периода 2003–2008 г.“. Общият размер на разходите за инвестиции през 2007 г. е 26 479 хил. лева, в т.ч. инвестициите в информационни технологии са 10 360 хил. лева. Следващите по значение са инвестициите в ново строителство, реконструкция и модернизация, които в по-голямата си част – 4480 хил. лева, са свързани с първия етап от изграждането на модерен касов център, който ще бъде в основата на рационализирането на наличнопаричното обращение в страната.

С присъединяването на Република България към Европейския съюз от 1 януари 2007 г. БНБ става член на ЕСЦБ. В съответствие с действащата в момента нормативна уредба националните банки на страните, които не са въвели еврото, заплащат ефективно само 7% от записаното дялово участие. За БНБ тази сума ще възлезе на 3.6 млн. евро, или 7 млн. лева. В бюджета на банката са заложили средства за вноската на БНБ в капитала на ЕЦБ.

Организация на изпълнението на бюджета на БНБ

Изпълнението на бюджета на БНБ ще продължи да се основава на разпределението на разходите по разходни центрове, което дава възможност за възлагане на по-широки отговорности и мобилизиране на по-голяма част от мениджърския състав на банката при контрола и управлението на разходите. Едновременно с това ще продължи прилагането на строги правила за текущ контрол и управление на разходите, с което се осигурява максимална ефикасност и ефективност на използваните от БНБ материални и човешки ресурси.

Очаквани приходи и резултат

При разработването на прогнозата за 2007 г. е използван принципът на предпазливост, изразяващ се в минимизиране на поетите рискове при управлението на международните валутни резерви. Основната част от очакваните финансови приходи са резултат от управлението на валутните резерви, чийто среден размер за целите на изготвянето на бюджета за 2007 г. се предвижда да бъде 16 362 млн. лева без монетарното злато и 17 514 млн. лв. вкл. монетарното злато. Средният размер на резервите, използван за целите на бюджета, по прогнози ще бъде с около 17% по-висок спрямо 2006 г.

Очакванията са за запазване темпа на растеж на валутните резерви, като основни източници ще продължат да бъдат покупките на евро от търговските банки и операциите на правителството, както и нарастването на банкнотите в обращение.

При очаквана годишна купонна доходност на валутните резерви от 3.51% доходът ще възлезе на около 615 млн. лв., в т.ч. от купони на ценни книжа и лихви по депозити и текущи сметки над 567 млн. лв. и нетни приходи от дейността 48 млн. лв. Приходите от други дейности, несвързани с управлението на валутните резерви, се очаква да бъдат малко над 1 млн. лева.

Финансовите разходи за 2007 г. ще възлязат на 157.9 млн. лева при прогнозиран среден лихвен процент по лихвоносните пасиви 3.36%.

За 2007 г. се очаква БНБ да генерира положителен финансов резултат преди разпределение в размер на около 394 млн. лева.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1

Бюджет на БНБ за 2007 г.

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2006 г.	Прогноза 31.XII.2006 г.	Бюджет 2007 г.
Раздел I. РАЗХОДИ ЗА ИЗДРЪЖКА НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА	68 092	61 537	72 865
1. Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение	22 018	20 362	22 984
2. Разходи за материали, услуги и амортизация	23 616	20 539	26 115
3. Разходи за персонал и социално осигуряване	16 897	16 897	18 008
4. Разходи за социални дейности	1 852	1 761	1 852
5. Други административни разходи	2 427	1 557	2 323
6. Разходи, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	1 282	421	1 583
Раздел II. ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА	21 882	15 969	26 479
1. Финансиране на ново строителство, реконструкция и модернизация	4 390	2 063	4 663
2. Придобиване на машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване	2 521	2 204	2 616
3. Електронизация на БНБ	13 763	11 622	10 360
4. Инвестиции, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	298	80	7 340
5. Други инвестиции	1 000	0	1 500

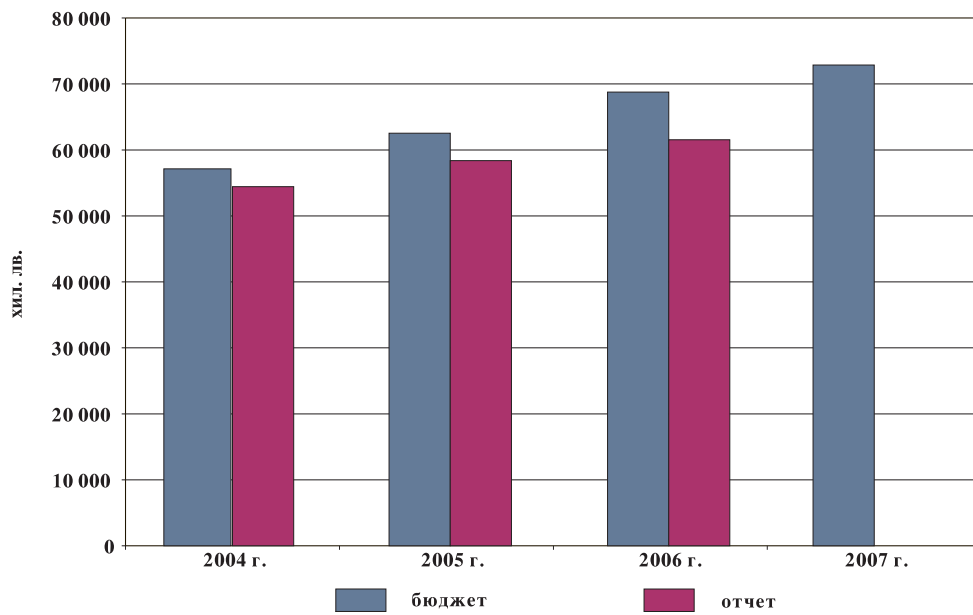
Проект за приходите и разходите на БНБ за 2007 г.

(хил. лв.)

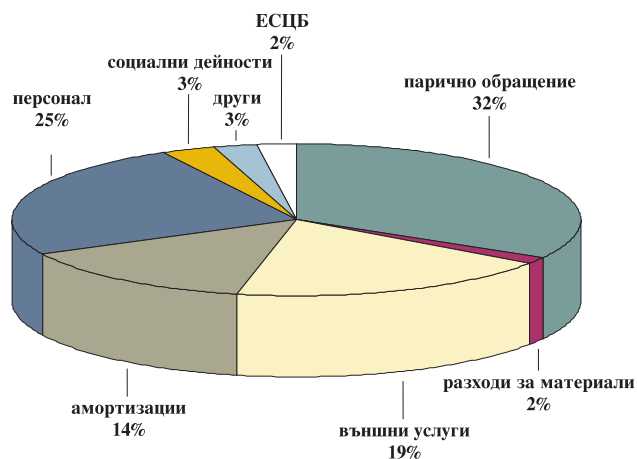
Показатели	Разчет 2006 г.	Прогноза 2006 г.	Проект 2007 г.
Приходи от лихви и аналогични приходи	457 599	396 696	567 395
Разходи за лихви и аналогични разходи	112 774	95 853	157 920
Нетен доход от лихви	344 825	300 843	409 475
Приходи от такси и комисиони	5 185	6 310	4 625
Разходи за такси и комисиони	3 000	2 700	2 700
Нетни приходи от такси и комисиони	2 185	3 610	1 925
Нетни приходи от дейността	50 801	49 311	49 000
Други приходи от дейността	10 000	10 100	6 500
Доходи от банкови операции, общо	407 811	363 864	466 900
Административни разходи, общо	68 092	61 537	72 865
Финансов резултат	339 719	302 327	394 035

Приложение 3

Бюджетите и тяхното изпълнение за последните три години

Административни разходи за 2006 г.

Административни разходи за 2007 г.

